

Samenvatting

Dit voorstel betreft de aanwijzing om de medewerkers bijzonder en preventief onderzoek en de sociale rechercheurs van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland als toezichthouders/handhavers bij Sociale Zaken Maastricht Heuvelland, als bedoeld op grond van artikel 6.1 lid 1 van de Wmo 2015 en artikel 9.2 van de Jeugdwet en afdeling 5:2 van de Algemene wet bestuursrecht, aan wie speciale bevoegdheden zijn toegekend.

Beslispunten

Aanwijzen van de medewerkers bijzonder en preventief onderzoek en de sociale rechercheurs van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland als toezichthouders/handhavers als bedoeld op grond van artikel 6.1 lid 1 van de Wmo 2015 en artikel 9.2 van de Jeugdwet en afdeling 5:2 van de Algemene wet bestuursrecht, aan wie speciale bevoegdheden zijn toegekend.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 19 juli 2016:

Conform.

1. Aanleiding

Door de decentralisaties zijn gemeenten uitvoerder geworden van het sociale domein: de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet. Door de nieuwe taken hebben gemeenten de verantwoordelijkheid gekregen voor meer gemeenschapsmiddelen. Doelmatigheid, rechtmatigheid en kwaliteit worden daarmee steeds belangrijker. Misbruik en het niet naleven van regels en wetten zetten het draagvlak voor maatschappelijke solidariteit onder druk. Gemeenten kunnen dit voorkomen door actief in te zetten op handhaving en fraudebestrijding. Handhaving is meer dan alleen straffend optreden tegen mensen die de regels hebben overtreden. Het gaat ook om preventie: mensen helpen om zich aan de regels te houden, door hen te informeren over rechten/plichten en het aanbieden van passende dienstverlening. Zo wordt de kans dat mensen fouten maken en (on)bewust fraude plegen een stuk kleiner.

Het rechtmatig besteden van geld en rechtmatig gebruik van voorzieningen is een belangrijk aandachtspunt in de Wmo 2015 en Jeugdwet. De regering staat in de Memorie van Toelichting stil bij de rechtmatigheid van de besteding van de verstrekte Persoonsgebonden Budget gelden (nadien te noemen PGB). De regering constateert dat er onder de AWBZ mensen een beroep hebben gedaan op de PGB regeling die niet in staat waren om de taken en verplichtingen die samenhangen met het PGB goed te vervullen. Ook is in de afgelopen jaren sprake geweest van onhoudbare uitgavenontwikkeling als gevolg van de aanzuigende werking van het PGB. Informele zorg om niet werd vervangen door zorg geleverd door dezelfde persoon, gefinancierd met een PGB. Bovendien is gebleken dat de kwaliteit soms ernstig te wensen overliet en er bestond een aanzienlijk risico op fraude.

In hoofdstuk artikel 2.1.3 lid 4 van de Wmo 2015 staat dat de gemeenteraad bij verordening regels stellen voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. In de Jeugdwet is geregeld dat het heronderzoeken van pgb verstrekkingen ook een wettelijke taak is van de gemeenten op grond van artikel 8.13. Op grond van artikel 2.9 sub van de jeugdwet stelt de gemeenteraad bij verordening regels voor de bestrijding van onterechte ontvangen van een individuele voorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. In artikel 9.2 is geregeld dat toezicht op naleving van de wet bij de samenwerkende jeugdinspecties is ondergebracht artikel 2.9 lid van de Jeugdwet staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor het rechtmatigheidstoezicht op de naleving van de wet. Het doel van het toezicht is te bevorderen dat de wet wordt nageleefd, evenals de verordening en de regels en afspraken in contracten.

De Wmo 2015 en de Jeugdwet, respectievelijk in artikel van artikel 6.1 lid 1 van de Wmo 2015 en artikel 9.2 van de Jeugdwet en afdeling 5:2 van de Algemene wet bestuursrecht, bepaalt dat het college van B&W personen aanwijst die zijn belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet. Deze personen hebben tot taak om de naleving van de Wmo 2015 en Jeugdwet te controleren. Bij een vermoeden van fraude kan dus ook de toezichthoudend ambtenaar worden ingeschakeld. Deze heeft een aantal bevoegdheden die omschreven zijn in de Algemene wet bestuursrecht (artikel 5:11 tot en met 5.20 Awb). Denk hierbij aan: inzage in het dossier, binnentreden en het vorderen van inlichtingen.

Daarnaast kan het college in voorkomende gevallen ook de sociale recherche inzetten. De sociale recherche heeft een aantal specifieke bevoegdheden op basis van het Wetboek Strafvordering (WvSr). Deze bevoegdheden heeft de sociale recherche als cliënt (vermoedelijke) onjuiste gegevens heeft verstrekt, of de gegevens zijn te laat verstrekt, in het kader van een recht op een verstrekking of tegemoetkoming. Denk hierbij aan uitkeringen en voorzieningen in het sociale domein. De sociale recherche heeft geen andere bevoegdheden uit het Wetboek van Strafvordering. De sociale recherche heeft een aantal opsporingsbevoegdheden die zij mogen gebruiken. Afhankelijk van de bevoegdheid is bepaald of dit een zelfstandige bevoegdheid is, dan wel dat dit een bevoegdheid is van een (Hoofd) Officier van Justitie of de Rechter Commissaris. Dit zijn dezelfde opsporingsbevoegdheden als de politie kan aanwenden.

2. Context

Inmiddels worden, meer dan een jaar ná invoering van de Wmo en Jeugdwet, binnen Sociale Zaken Maastricht Heuvelland steeds meer signalen ontvangen waarbij er sprake is vermoedens van frauduleus handelen met (PGB) middelen. Gelet op voorgaande is het voor de rechtmatige verstrekking van uitkeringen wenselijk dat er ook binnen Sociale Zaken Maastricht Heuvelland voor toezichthouders aan te stellen om toezicht uit te kunnen oefenen op naleving van de Wmo en Jeugdwet welke ook handhavend kunnen optreden. In het toezicht houden onderscheidt men twee belangrijke taken:

1. Toezicht: in de zin van uitvoering van controles zonder dat van een overtreding van een wettelijke voorschrift hoeft te zijn gebleken. Hiervan gaat een belangrijk preventief effect uit. Het toezicht kan tot resultaat hebben dat de wettelijke voorschriften zonder verdere sanctiemiddelen worden nageleefd.

2. Opsporing: dit is gericht op strafrechtelijke afdoening. Hiertoe heeft de sociale recherche een aantal ruimere bevoegdheden op basis van het Wetboek van Strafvordering (WvSr) om bewijs te vergaren als een cliënt (vermoedelijk) onjuiste gegevens heeft verstrekt ter verkrijging van een verstrekking of tegemoetkoming. Denk hierbij aan uitkeringen en voorzieningen in het sociale domein. De sociale recherche heeft een aantal opsporingsbevoegdheden die zij mogen gebruiken. Afhankelijk van de bevoegdheid is bepaald of dit een zelfstandige bevoegdheid is, dan wel dat dit een bevoegdheid is van een (Hoofd) Officier van Justitie of de Rechter Commissaris. Dit zijn dezelfde opsporingsbevoegdheden als de politie kan aanwenden.

3. Gewenste situatie

Voorgesteld wordt dan ook om dit toezichthouderschap neer te leggen bij het bestaande team sociale recherche van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland voor de functies medewerker bijzonder en preventief onderzoek en sociaal rechercheurs. Een sociaal rechercheur is, mits beschikkend over een juiste Boa-bevoegdheid, bevoegd om ook strafrechtelijk onderzoek te doen. Een sociaal rechercheur moet aangewezen zijn als toezichthouder ex. artikel 5:11 Awb, wil hij gebruik kunnen maken van de hierbij horende bijzondere (toezichts)bevoegdheden.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

De aanwijzing van de medewerkers bijzonder en preventief onderzoek en de sociale rechercheurs van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland als toezichthouders/handhavers als bedoeld op grond van op grond van artikel 6.1 lid 1 van de Wmo 2015 en artikel 9.2 van de Jeugdwet en afdeling 5:2 van de Algemene wet bestuursrecht, aan wie speciale bevoegdheden zijn toegekend, heeft geen formatieve consequenties. De uitbreiding van de aanwijzing richt zich op de huidige functionarissen,

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing.

8. Financiën

Niet van toepassing.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing.

11. Voorstel

Aanwijzen van de medewerkers bijzonder en preventief onderzoek en de sociale rechercheurs van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland als toezichthouders/handhavers als bedoeld op grond van artikel 6.1 lid 1 van de Wmo 2015 en artikel 9.2 van de Jeugdwet en afdeling 5:2 van de Algemene wet bestuursrecht, aan wie speciale bevoegdheden zijn toegekend.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Niet van toepassing.